

Bajai Független Hírlap

Negyvennyolcas elvű politikai napilap.

Lapvezér: **L á z á r P á l.**

Főszerkesztő: **Dr. Baloghy Ernő.**

Megjelen naponta, kivéve hétfőn és ünnep után való napon.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz szállítva:	Vidéken:
Egész évre . . . . . 10 korona.	16 korona.
Félévre . . . . . 5 korona.	8 korona.
Negyedévre . . . . . 2-50 korona.	4 korona.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Szirmai Vidor.

Szerkesztőség: Szent István-tér, II-ik szám.
Telefon szám: 51.

Kiadóhivatal:

Közvetítő: Kézai József Könyvnyomdája, hűl. hírdetések felettelnek.
Telefon szám: 45.

Uj korszak.

Baja, május 28.

Odalent a Bánáthban, Torontálvármegye székvárosában. Becskerekén tegnap, napsugártól fényes májusi vasárnapon kegyeletes ünnepet ült a magyarság, az egész ország.

A vértanu halált szenvedett szabadsághősnek, Kiss Ernő 48-as honvédtábornoknak emléksobráról hullott le a lepel.

A suttogó szellő csodálatos danát zengett, a nap a meynyboltról ámulva tűzött a hős ércalakjára. Mi ez! Csodák történnék Magyarországon?

A magyar királyi kormány képviselve van egy magyar szabadsághős ünnepeltetésén, a magyar királyi kormány nevében és megbízásából a haza, a nemzet szabadságaért vért hullatott honvéd tábornok szobrának talpazatára koszort helyeznek el?

Csoda történt! Uj korszak virradt Magyarországra!

A magyar hivatalos világ nem buvik el, amikor a nemzet egyik hősét ünneplik? Valóban uj korszakra virradunk.

Népharag duló vihara szétrombolta a régi korhadrt rendszert és az eltakarított romok helyére uj, szebb korszak épült fel.

A magyar nép öntudatra ébredt. Láttá dulasát 67 rotthadt rendszerének, amely nem ismert közérdeket, csak önérdéket, amely hazudta a liberálistmust, de nem tűrt népjogot, nem ismert közszabadságot. És a nemzet öntudatának fenséges megnyilatkozásában elsöpörte a dédelgetett hatvanhetesekeket korhadrt rendszerükkel egyetemben, hogy diadalra segítse a negyvennyolcasnak magasztos eszméit

De a diadal még nem teljes. Áll még hatvanhétnek utolsó omladéka, hogy eszméink győzedelmes előrenyomulásának kerékkötője legyen. De nem nagy idő múltán elhárítja a magyar nép az akadályt utjából. Mihelyest törvényerőre emelkedik az általános titkos választói jog, kitiúzi a 48-as párt győzedelmi lobogóját.

Ez lesz majd a döntő ütközet. Megvívja végső csatáját a haladás jegyében a 48-as tábor a maradiság katonáival, a konzervatív hatvanhéttel.

Győzni az fog, kinek oldalán az igazság áll, az igazság pedig a 48-as eszmék mellett van, mert csak ez akar igazán e hazán jogegyenlőséget, népszabadságot teremteni. A nagy csata, a döntő ütközet meghozza a teljes, a tisztá, a nagy győzelmet és elpusztítja a maradiság utolsó mentsvárát is.

És a harc nyomán fel kel a nap a nagy, a független, a szabad Magyarország felett, amelynek népe boldog és szabad lesz, amely Magyarország határain belül virágozik a jólét és ment lesz minden idegen befolyástól.

Az Ausztriával való közösségnek meg kell szünni, hogy helyébe jöjjön a perszonális unió.

Ha ezt kivívjuk, akkor lesz boldog hazában független nemzet.

Ezért küzdjünk, küzdelmünknek ez legyen a végcélja!

X.

Azt hirdetik az osztrákok, hogy a tulipán gyilkos gazdasági fegyver, amely a büszke osztrák industria legvirulóbb ágain halálos sebeket ejthet! Most derül ki, hogy az osztrákok a magyar tulipánmozgalomtól egészen komolyan megijedtek! — Tehát — jó uton járunk!

Külföldi események.

Budapest, május 28.

A дума munkába.

Egész Oroszország feszült figyelemmel várta, mit fog válaszolni a kormány a дума feliratára. A külföldi sajtóban is mindenféle kombinációk keltek szárnyra, némelyek azt hittek, hogy a kormány válasza a дума feloszlását vagy legalább is tevékenységének teljes megbénítását fogja jelenteni, míg mások úgy vélekedtek, hogy Goremykin miniszterelnök megelegetszik a „reinitens” orosz országgyűlés tagjainak a cár nevében szigorú rendreutasításával. Mindebből semmi sem lett, mert a kormány válasza a cár

egyenes parancsára elmaradt. A дума tehát folytatja tevékenységét és már tárgyalás alá is vett egy újabb törvényjavaslatot, mely a személy sérthetetienségére vonatkozik. Ez a javaslat arra irányul, hogy a polgárokat megóvja a jogtalan letartóztatástól és rendőri felügyelettől, a lakóhely szabad választási jogának korlátozásától, a rendőrség bebatolásától és a levelek jogosulatlan fölbontásától. A javaslat továbbá megállapítja a polgárok jogát, hogy a rendes bíróságok és ne kivételes bíróságok elé állíttassanak és a rendőrséget feljogosítja, hogy a közrend és nyugalom érdekében — de a bíróságok szigorú ellenőrzése mellett — letartóztatásokat fogantathasson.

Közigazgatásunk.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy nagybecsű lapjában szóljak én is a mai közigazgatáshoz, amely nálunk Baján sehogyan sem tud megszabadulni az erősen hozzanótt copfjától.

Azt mondják, uton-utfélen azt hallom, hogy no most Baján megjött a jó világ, beült városunkban a rendszer változás. Én ennek a rendszer változásnak a feltűnését hiába várom, hiába lesem, nem látom felbukkanni a látóhatár peremén.

Rendszerváltozásról beszélnek. Milyen lesz az, miben fog az megnyilvánulni? Erre szeretnék választ kapni. Mert hogy alapos rendszer változásra van szükség az egész vonalon, hogy a copfot erőszakos operáció utján kell eltávolítani, az kétséget nemszenved.

A közgyűlési terembe uj szellemnek kell bekövetkezni. Engedelmet kérek, de a közgyűlés mai tárgyalási módja nem heyes. Egyik rész mindent heyesnek talált, a másik mindenben kifogásolni való keresett. Tisztelettel kérem, heyes-e például az a mód, amellyel Baján a város költségelőirányzatát tárgyalják. Egyes részeket kikapnak a szánót nagy tömkelegéből, azon nyargolnak egy ideig, aztán az érdeklődés önányhul és a többi felett elsiklanak.

Elmezem más városok költségelőirányzati tárgyalását. A vita napokig eltart. Uj eszmék kerülnek felszínre, az eszméket megvitatják és ezek uj és üdvös alkotásokat szülnék. A vita a költségvetést minden oldalról megvilágítja, esetleg új, helyesebb mederbe tereli. Nálunk ez nincsen. Évek hosszú során át figyelem meg a mi városunk budgetjét. Soha egy hajszálnival sem tér el egyik sem a megelőző évitől.

Uj eszmékről, város fejlesztésről, város rendezésről, amelyek a város helyzetének javításáról szólnának, vajjon ki hallott Baján?

Magyar Műbutorgyar Reszveny-Társaság
gyartelep: Békés-Csaba. Fióktelep: Nagyvárad és
BAJA. Erzsébet-Királyne utca, volt (Mészáros-fele ház).
Ajánlja a legegyszerűbbtől a legfinomabb izlésű,
gyártmányu
butorait és lakberendezeset
kiválóan illés és soké kiíval. — Jólányos árak. — Kiszárá izlési feltételek.

Házak, Ingatlanok adás-vételét.
Bérletek berbe adását olcsón közvetít
Taubner Fülöp
alkusz BAJÁN.

Ebben a városban az összes közigazgatási tudomány a zsugoriságig menő spórolásban merül ki egyrészt, meggondolatlan, hiábavaló kiadásokban másrészt. Példa erre a színház építési hajza. Csináltattunk derűre borúra színházi terveket. A tervekért nagy pénzeket fizettünk ki, de a tervekről utólag kiderült, hogy hasznavehetetlenek, mert előbb csináltattuk meg, és csak aztán kerestünk hozzá helyet. És végül, ha most sikerül majd a színházat felépítenünk, akkor nem a Bobula-fele terveket használjuk. Azok a városi levéltárban fogják örökké hirdetni, hogy milyen Baján az előrelátás.

Ugy vagyunk ezzel a tervekkel, mint a szegény ember, aki megveszi a drága gombokat és utóbb derül ki, hogy azok nem jók az általa varratni szándékolt öltés, viszonyainak megfelelő kabáthoz. Új gombot kellett hat vennie. Mi is, mikor már meg voltak a drága tervek, akkor tudtuk meg, hogy arra nincs se pénzünk, se helyünk.

Vagy ott van az épülés alatt levő városi iskola. Az illusztrálja a legjobban a mi kapcsolódó közigazgatási rendszerünket. Van a városnak olyan telke, amely az iskolának megfelelő és alkalmas helyen is volna. De mi azt nem láttuk meg mindaddig, amíg meg nem vettük a legalkalmasabb helyen drága pénzen (24 ezer koronaért) azt a telket, a hol most az iskola épül, a mely helytől minden egyes iskolás gyerek jó távol lakik.

De kisebb jelentőségű példákat is hozhatok fel:

Baján már akkor tudták hogy a szabadságkéri fogják a menrendnek rank nézve sérelmes megváltoztatását, amikor még meg lehetett volna akadályozni. De győzött az az elv, hogy csak akkor lehet ez ellen fellépni, amikor a városnak hivatalos tudomása lesz arról. Mikor jut ez a városnak hivatalosan tudomására? Amikor már tényleg megváltozott a menetrend. Nos, ha nem ragaszkodunk oly görcsösen a formák betartásához, talán meg sem változik, hanem marad a régi, vagy ránk nézve előnyösen változik a menetrend.

Tehát több körültekintés, nagyobb előrelátás, szélesebb látókör, új szellem szükséges a mi közigazgatásunkban és akkor tényleg bekövetkezik a hirdett, az áhitott rendszerváltozás.

Politikai hírek.

— (Saját tudósítónk telefon jelentése.) —

Budapest, május 28.

A vámtarifa kérdése. — A magyar álláspont győzött. — Hohenlohe megbukott. — A király a magyarság mellett.

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap Bécsben volt, ahol elsőben, Hohenlohe, Goluchovszky és Burián miniszterekkel tanácskosott a vámtarifa kérdésében.

Délután 2 órakor Wekerlét a király kihallgatáson fogadta.

Hohenlohe osztrák miniszterelnök a tárgyalások folyamán több ízben kijelentette, hogy nem enged a vámtarifa kérdésében eddig elfoglalt álláspontjából és nem adja beleegyezését abba, hogy a közös vámtarifa, mint önálló autonóm vámtarifa iktatassék a magyar törvényhozás által törvénybe.

A király felszólította Hohenlohet, hogy álláspontjáról térjen el, amit megtenni vonakodván, levonta a következményeket és beadta lemondását.

A király határozottan követeli, hogy az 1899 XXX. törvényeknek megfelelő vámtarifa terjesztessék a magyar országgyűlés elé!

E szerint a magyar álláspont Hohenlohe bukásával fényes diadalt aratott.

A képviselőház ülése.

A képviselőház délelőtt 10 óraor Justh Gyula elnökle alatt ülést tartott.

A jegyzőkönyv hitelesítése után kisorsolták az osztályokat és megválasztottak husz bizottságot.

Betöltötték a még választás alá kerülő három jegyzői állást Ráth Endre, Raisz Aladár és Harámposics Ágoston jegyzők személyében.

Felolvastak másodsor a budai várban elhangzott trónbeszédet.

Ülés vége délután 2 órakor.

A kormány programja.

A képviselőház holnapi ülésén előterjesztendő kormány programot a ma délutáni minisztertanácson szövegesék meg véglegesen.

A horvátok a hazelnöknél. — Tiltakozás a német szó ellen.

Justh hazelnök ma több bizottságot fogadott, a képviselőházban köztük a horvát képviselőket Medákovits vezetésével.

Medákovits német nyelven kezdte üdvözlő beszédét, mire Justh kijelentette, hogy csak magyar vagy horvát nyelvű beszédet hallgat meg a magyar törvényhozás épületében.

Magyar asszonyok! Az egri nők életüket, vérüket áldozták hazájuk szabadságáért. Töletek kevesebbet kíván a haza érdeke. Csak annyit, hogy fehérműiteket magyar szappannal mosassátok, ruháitokat magyar szövétből magyar czérnával varassátok. Ne másnak, magatoknak hozzátok ezen áldozatot. Ha a magyar ipar nagygyá és virágzóvá lesz, gyermekeitek jó módba jutnak. Lám a fejlett iparu Ausztria jobban fizetheti tisztviselőit, mint az iparszegény Magyarország.

H I R E K.

Baja, május 28.

A gyermekek napja.

Sok ezer veszendő lélek óriási tömeg kárba menő energia rejlik azokban az árva, elhagyott esenévész gyermekekben, akikről az állam és a hasonló céllal működő jótékonyági egyesületek valami okból megvonják a támogatást. Az ismeretlenség és a tájékozatlanság mögött nap nap után apró, de megrázó tragédiák játszódnak le. Egy-egy betegecs kis ember behunyta örökre mosolygó szemét, mert a bokor, vagy uteasarak, amely apja és anyja volt, bizony nem vásárolt neki orvosságot, sem a robogó villamoskocsit elől nem rontja vissza aggódó szeretettel.

Ilyen és hasonló dolgok megakadályozására kíván alapot teremteni a gyermek nap. A legnemesebb cél jótékonyág oltárán áldozott szombaton az ország. Az országos gyermekvédő ligá mozgalma, amely az állam támogatásban nem részesülő elhagyott gyermekek érdekében indult meg, visszhangra lelt szerzte az országban. A nagy, nemes tartalmu cél, a jótékonyág önmagában rejlt hatalma belemarkolt a lelkekbe és megteremtette a gyermeknapot.

A nemes cél mozgalom Baján is méltó visszhangra talált. A város nemesen érző hölgyei perselylyel a kezükben járták

végig a város hazait és minden lakásba bekopogtattak kegyes alamizsnáért. És dícséretére váljek Baja város polgárságának, az adományok szépen gyűltek be. Mindenütt, ahova a hölgyek csak bekopogtak, a legnagyobb előzékenységgel fogadták; egyszerű emberek, a hölgyek köszönő szavaira köszönettel feleltek. Megköszönték, hogy felkerestek, mert — úgy mondták sok helyen — erre a humanus célra adakozni emberi kötelességünk.

Igazuk van!

A gyűjtés eredményéről a szerdai gyűlésen fognak beszámolni. A gyűjtés igen szép eredménnyel jart, azt már előre is meg lehet állapítani.

Számonkérőszék. Ambrozovics Lajos főispán f. hó 31-en d. e. 9 órakor számonkérőszék tart.

Tulipán ünnepély. Kedves ölelte volt Müller Matild urhölgynek, a helyvárosi ovoda vezetőjének, amikor apró növendékeivel az ipartestület helyiségében „Tulipán ünnepélyt” rendezett. Az apró csoportok kellemesen csicseregő szavalataikkal és enkeikkel elragadtatták a közönséget. Nagy tetszést arattak a zongora számok is.

Öngyilkosság. Hunyadi Pál 86 éves szegényhazai apolt, ma reggelre virradóra felakasztotta magát. Az öreg rendkívül házasrtos volt és lakótársaival folyton veszekedett. Tegnap este is összefűzött vadakivel, de senkiségi adott neki igazat. E fölötti elkésredésében követte el az öngyilkosságot.

Elsült fegyver. Jó István faddi lakos fegyverét tisztította, miközben az elsült s a golyó Orgovan István testébe lúródott, kit súlyos sebével beszállították a városi kórházba.

Szerelmi dráma. Raegöresönyből szöbeli értesülés útján azt a hírt kaptuk, hogy esütörtökön este Ruf József raegöresönyi lakos, mivel nem akarták az általa szeretett leányt hozzá feleségül adni, vadászfegyverével a leányra s ennek apjára, majd pedig a lövések zajára összecsoportosult gyermekcsereg köze lőtt. Állítólag tizenketten sebesültek meg. A szerelmes merénylő megszökött, a csendőrszolgát keresi. Közlebbi részletek birtokába csak lapunk zárta után juthatunk.

A Duna titka. Dobró János mohácsi fürdőszolga tegnapelőtt — szombaton — hajnali 5 óra tájban egy ismeretlen emberi holttestet fogott ki a Dunából, melynek azonossága teljes fölhasználás miatt meg nem állapítható.

A bácsmezei függetlenségi párt új vezére. Fernbach Károly, a megyei függetlenségi párt elnökének, főispánna történeti kineveztetése folytán az elnökségről lemond. A bácsmezei függetlenségi képviselők a Hazban értekezletet tartván, egyhangulag abban állapodtak meg, hogy roglatai Piloszanovich József földbirtokost kéri fel, hogy a megyei párti elnökséget fogadja el. Kossuth Ferenc, akivel a képviselők közölték határozatukat, örömmel fogadta azt, meleg hangu levelben üdvözölte Piloszanovicsot és kérte hogy az elnökséget fogadja el.

Rendelet a sorozásról. A honvedelmi miniszter ismét rendeletet boesajtott ki a sorozásról, az összes törvényhatóságokhoz. A rendeletnek az a célja, hogy a sorozáson a katonakötelesek minel nagyobb számmal jelenjenek meg, mert a most szolgáló póttartalékosokat csak abban az esetben lehet mind hazabocsajítani, ha a létszám teljes lesz. A sorozásra való jelentkezők maguknak a katonaköteleseknek kellő számban jelentkeznek, akkor csak az 1884-iki evfolyamot sorozzák be rendes katonának, az 1883. és 1882. evfolyamot pedig csak póttartalékosnak. Aki most jelentkezik a sorozásra, annak szolgálati ideje a tartalékban egy esztendővel, a rendes eszolgálattal ideje a tartalékban egy esztendővel, a rendes eszolgálattal pedig néhány hónappal rövidebb lesz, mint rendes körülmények között lett volna. A miniszter igen terjedelmes rendelete szerint a katonakötelesek nemcsak

illetőségi helyükön, hanem külön folyamodás nélkül is bárhol jelentkezhetnek akár melyik sorozó-bizottság előtt, s meg fogják őket vizsgálni, ha van valami irásuk, (munkakönyv, vagy más eféle) amivel kiletűket igazolni tudják.

A bajai műkedvelő egyesület f. hó 24-én tartott alakuló ülésen kiválasztott bizalmi-ferfiak: Hegyi Endre, Komlósi Mihály, Lovas Béla, Perki László, által a bizottság nevében tegnap Dr. Köller Lóré urat díszelnökké és Czernay Lóré urat elnökké, Dr. Szirmay Vidor urat alelnökké, Rehak György urat I-ső pénztárnoki és Farkas F. Pál urat rendezői tisztség elfogadására kérétek fel; kik az alakuló Egyesületnek szép jövőt jósolva, a tisztséget köszönettel elfogadtak. A még be nem töltött tisztségek elfogadása iránt a f. hó 31-iki ülésen fognak a kellő lépések megtételni. Együttal felhívatik az ez ügy iránt érdeklődő közönség, hogy f. hó 31-én d. u. 7 és fél órakor, az Ipartestület nagytermében tartandó ülésén megjelenni szíveskedjék.

Uj rend. A hivatos lap közli, hogy a honvédelmi miniszter hivatali elődjének (Biharinak) az önkéntesi folyamodványokra nézve kiadott rendeletét hatályon kívül helyezi. Vagyis az önkéntességi kérvények a régi rendhez híven adandók be.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter a katymári anyakönyvi kerületbe Török Gábor községi aljegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Magyar nev. A belügyminiszter megengedte, hogy Wiesel Ilona tanítóképző növendék, bajai illetőségű, szabadkai lakos családi nevét Vargára változtathassa.

Szabályrendelet jóváhagyás. Bács-Bodrog varmegyének a magánhasználatra szolgáló kompoknak (réveknak) és hajóhidaknak forgalomba helyezésük előtt fogantatandó hatósági megvizsgálásáról és a forgalombiztonsági szabályok megállapításáról szóló szabályrendeletet a belügyminiszter jóváhagyta.

A fürdőzők kényelmére és egészségére másutt úgy ügyelnek fel, hogy addig nem szabad megnyitni a fürdőt, a míg az teljesen felszerelve és kijavítva nincs. Most olvassuk a szegedi lapokban, hogy a rendőrkapitány a városi mérnököket és szakértőket vizsgálta meg a szegedi tiszai fürdőket és csak azután adta meg a megnyitási engedélyt. Nálunk vajon ki ellenőrzi ezt?

Halálos szerencsétlenség. Magyarorszáról jelentik, hogy a Milkó Vilmos és fiai cég gőzfűrésztelepen Piri Mihály tizenkilenc éves ácslegény a gőzfűrész hajtókerekéről a sziját le akarta ütni. A szij oly erővel vágódott a legény gyomrához, hogy az ájultan esett össze s pár perő múlva meghalt.

Öngyilkosság. Ó-Beesén vasárnap reggel Sipos János reseo bikaankol esőst felakasztva találják. Mire leoldozták, meg volt halva. Hir szerint Sipost az a szigorú vizsgálat kergette a halálba, amely Varnyú városgazda hűtlen kezelése miatt folyik. Ugyanis sok dologban büntetés volt Sipos és így akart menekülni a földi igazságszolgáltatás elől.

Negyedik gyógyszer-tár Zentán. A zentai közegészségügyi bizottság ülést tartott, amikor beható tanácskozás után elhatározta, hogy a belügyminiszterhez azon véleményt terjeszti fel, hogy a Latinovics János által kérelmezett 4-ik gyógyszer-tár felállítására — mint felesleges — ne engedélyeztessék.

Talált régiségek. Ókérén a napokban igen értékes régiségi leltre bakkantak. Tégla készítés közben az agyaggödörben a nap-szamosok két aranytűt, két fülbevalót, egy 5 köves csattot, négy aranygombot, egy régi késvelet és egyéb apróságokat találtak. A talált régiséget az alispáni hivatali erede-tüknek és értéküknek megállapítása végett felküldötte Budapesre.

A tiszai hid Zentán. Lapunknak jelentik Zentáról, hogy ott a tiszai vashid alapozási munkálata teljes erővel megindult. A sok száz főre menő munkás nagy része ide való, ami erthetőleg nagy öröme van a város lakosságának. A végleges megállapodások esütörtökön történnék meg Szántó Albert min. tanácsos jelenlétében. Zsigmondy vállalkozó köteles a vasuti sínek lerakására is alkalmas, közuti vashidat jövő év őszén a forgalomnak átadni.

Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Pentz Jenő adai földműves iskolai gyakornokot ideiglenes minőségben pénzügyi fogalmazóvá és földadonyilvántartási biztossá kinevezte.

Az ujvidéki színház sorsa. Makó Lajos a szegedi színházulat igazgatója az ujvidéki polgármesterhez, mint a színügyi bizottság elnökéhez pályázatot adott be, melyben az 1907. évtől kezdve hat egymásután következő esztendőre az ujvidéki színházulati engedély megadását kérelmezi. Tegnap d. e. 11 órakor tárgyalta a színügyi bizottság Makó Lajosnak pályázatát és elvben hozzájárult ahhoz, hogy az ujvidéki színházulat Makó Lajos kezére bízassék. A színügyi bizottság egyhangulag hozzájárult ehhez és a szerződést megelőző tárgyalásokhoz Makó Lajost meghívta.

Zsidó hitközségek összeírása. A vallás-és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett az összes vármegyeyi és városi törvényhatóságokhoz, melyben ezeket felszólítja, hogy hatóságuk alá tartozó területen fennálló összes izraelita hitközségekről a készítsenek kimutatást olykép, hogy megnevezendők az önmálló (anya) hitközségek a hozzájuk tartozó fiókhitközségekkel egyetemben. Kifejezetten megemlítendő, hogy a hitközség az izraelita vallásfelekezet melyik árnyalatához tartozik. Az ilykép összeállított kimutatások aug. 31-ig felterjesztendők a kultuszminiszterhez.

Gyár Zentán. Vett értesülésünk szerint egy nagyobb szabású, mintegy 3—400 munkást foglalkoztató gally- és kezellőgyár van alakulóban Zentán melynek élén olyan tőkepenzes emberek állanak, kiknek neve biztositék arra, hogy a tervbe vett dolog nem ismét szalmaláng, mint annyi sokszor az volt az ilyen tervezgetés egy pár év alatt.

Tanoncmunka kiállításra felkértem iparos-társaimat, hogy szíveskedjenek tanoncaiknak módot és alkalmat adni arra, hogy a június hó 29-én vagyis Péter Pál napján tartandó tanoncmunka kiállításon minél nagyobb számmal részt vehessenek. Szilágyi Sándor al-elnök.

Katonazene Baján. Pünkösöd vasárnap és hétfőn Preimayer Pál vendéglőjében a szegedi honvédeknek hangversenyez.

Preimajer Pál kerti vendéglőjében Petrovac Béla kitünően szervezett tambura-zekara minden esütörtökön és vasárnap hangversenyt rendez. A jöhrü vendéglős a pontos kiszolgálásról gondoskodik.

Budapesti gabonatözsde.

	Déli zárás.
Buza októberi	15.76
Rozs októberi	12.78
Zab októberi	12.94
Tengeri májusi	13.26
Uj májusi tengeri	11.46

Bajai gabona piac.

Buza	14.00—14.20
Rozs	12.00—12.20
Zab	15.40—15.60
Tengeri	12.00—12.20

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Szorgalmazó: Fodor Károly.

Eladó

a Flórián-utca legélénkebb helyén egy 20 éve már fennálló jó SZATÓCS és LISZT ÜZLETTEL bíró ház szabad kézből. — Bővebb felvilágosítást nyújt KÖBLING ANTAL molnár (Kicsésárvoly.)

A hirneves főtörzsorvos és tisztiorvos

dr. Schmidt G.-féle.

FÜLOLAJ

gyorsan és alaposan eltávolít időszakos süketseget, fülfolyást, fülzugást és nagyothallást még eretekben is.

Egyedül kapható a 4 korona palackja használati utasítással együtt a Városi gyógyszer-tárban

Városház-tér BUDAPEST.

Keresek

11 hónapos kis leánykámhoz egy jobb házból való leányt, ki a házi dolog elvégzésében is segítségemre lesz. Fize-tése 9—10 korona havonta.

Bővebbet az ev. paplakon Gr. Széchenyi István-utca 16. szám alatt.

Világszerte híres a Borszéki gyógy-borvíz.

A „FÖKUT” vize a legkellemesebb italu, legszén-savdusabb üdítő ásványvíz, úgy magára mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „KOSSUTH-KUT” vize kitünő összetételű alkalikus vasas savanyúvíz, gazdag vas és mésztartalmánál fogva igen jó hatással van a vör-szegénység minden neménél, továbbá az angolkór és görvéllykór-nál.

A „BOLDIZSÁR-KUTI” gyógy-borvíz nem csak kiválóan üdítő el-vezető víz, de kitünő sikerrel használják a vese-, húgyhólyag-, kösz-vény bántalmak ellen, a légző- és emésztőszervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél megakadályozza a húgyhomok lerakódást.

Nagy lithium tartalma. Húgyhajtó hatása. Szén-savdus. Csirameentes.

Utolsó vasuti állomás Deda, Posta, távirda és telefon helyben.

A borszéki gyógy-borvíz főraktára Baján: STAMPFL JENŐ urnál. Kapható minden nagyobb szálloda, vendéglő, kávéház, fűszer-és esemegye üzletben.

Borszék Gyógyfürdő.

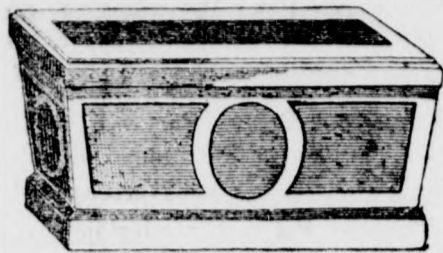
Aki súlyt helyez arra, hogy egészsége, ifjai frissesége megmaradjon, az jöjjen Borszékre az egészségének, az ujjászületésének a forrásaihoz. Gyógyító tényezők Borszéken: Magas fekvés (900 méter magasan fekszik fenyő-öserdőben.) Tiszta portól mentes levegő. Szén-savban gazdag vasas ivóforrások. Szén-savval telített hideg lobogó-fürdők, kitünő vasas lápfürdők, melegített szén-savas kádfürdők, hideg vízzel gyógyító intőzet, masszáz, villamosítás, tej- és savókúra, teraókúra. Villamosvilágítás.

Prospektusokkal, felvilágosítással szívesen szolgál a fürdőigazgató-ság Borszék (Csikmege). Utolsó állomás Deda.

Naponta Dédáról kényelmes gyorskocsi és automobil járat.

özv. Spitzer Simonné és társa.

Drótbetétes cementcsövek.

Egyszerű
Diszes
Márvány mozaik
Terazzo
Beton
Keramit

Cement-
lapok

Burko-
lások.

Virág vázák
Medencék
Váljuk
Jászolok
Talpkövek
Lépcsők.

Kut-
Oszlop-
Kémény-
Tűzfal-
Határkövek
Műkövek.

Fedőlapok

Minden alakban és méretben, legjobb kivitelben, legolcsóbb áron.

A bajai fióktelepünk.
Végleges felosztása folytán

háló-, ebédlő-, uri-szoba-, szalon-berendezések, mindenféle egyes fa- és kárpitos-butorok, szőnyegek, függönyök stb.

a legolcsóbb gyári árak mellett, esetleg azon alul is

a legrövidebb idő alatt eladatnak.

Magyar Mübutorgyár Részvény-Társaság
fióktelepe

Erzsébet Királyné-utca 2. sz. a. BAJÁN.

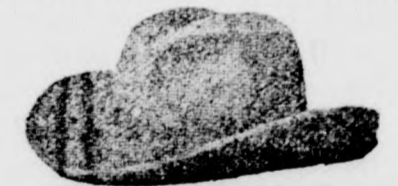
Tavaszi idényre megérkezett.

Óriási nagy választék férfi és gyermek kalapokban.

Egyedüli raktár P. & C. Hábig valamint Ginseppe Petrolé-éle legfinomabb gyártmányú kalapok.

Férfi és fiu szalmakalapok.

Fischer Pálnál kaphatók.

PARTOLJUK A HONI IPART!
Halász Béla Utóda

KALAP-KERESKEDÉSE a „TULIPÁNHÓZ” BAJA.

Nem dicsekedem oszt. gyártmányokkal és nem ajánlom annak vásárlását. Hanem pártolva a magyar ipart ajánlom a következő kiváló

MAGYAR KALAP-GYÁR cégek készítményeit melyek egyedül nálam raktáron vannak:

Quentzer Testvérek, Pelikán és Gyukits

cs. és k. kalapgyárosok Budapest és Magyar Kalap-Gyár.

— Nagy szalmakalap raktár. —

Fiókraktár: Kis-Kun-Halás.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy

czipész üzletemet

a MILASSIN-féle házból a KÖZPONTI Szálloda épületébe helyeztem át.

A n. é. közönség további szíves pártfogását kérve, vagyok

Mély tisztelettel

WEISZ HENRIK czipész.

P É N Z

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

földbirtokra, a birtok értékének 1/4-ed részéig, 3%, 4 és 4 1/2% alapon, 10-től, 70 évig törleszhető. Feltételek sokkal magasabb összegre és olcsóbb kamatra átváltoztathatók. A kölcsön a fél kezéhez tizenet k. Gyorsan eszközöl minden előleges költség nélkül.

Klauber S., bankbizományi irodája Baja, Tóth Kálmán-ter, a piébánia templom mellett.

Csak „SICULIA” névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási **SICULIA** forrásvíz a s s savanyuvizek királya.

Szkláretegeken átfurt artezi-forrás. A gyomregést rögtön megszünteti. Paratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vesé, hólyaggyulladás bántalmak ellen.

Korányi, Kétyi, Tauszk, Riegler tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI **SICULIA**

forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyuviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő fűszerkereskedésében.

Ügyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók.

— Nyomatott: Kazal József könyvnyomdájában, Bajan.

Első Bajai Tejsarnok.

Mély tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Bajan Erzsébet királyné-utca 13. sz. a. Grünwald Jakab ur házában (volt Schlesinger-féle ház) ELSŐ BAJAI TEJCSARNOK cég alatt egy

Tejcsarnokot

NYITOTTAM a tej és tejtermékeket tek.

Milkó Vilmos ur borsódi tejgazdaságából szerezem be; — üzletem hatóság ellenőrzés alatt áll, így a közönség biztosítva van, hogy hamisítatlan tiszta jó tejet és tejtermékeket kap.

Naponta friss jó tej, tejszín, tejjel, túró, tea vaj jutányos áron és tisztán kezelve kapható. Tejet házhoz papírral lezárt üvegekben tisztelt megrendelőimnek e célra rendezett kocsin szállítom. — Ara télen-nyáron literenként 8 krajcár. Naponta jégbehűtött aludt tej. Tejes tisztelettel

ELSŐ BAJAI TEJCSARNOK
Móder Dezső.

Sebhardt Dezső

ARANY-EZÜST-ÉKSZERMŰVES, vésnök és óras. Ajánlom a n. é. közönségnek nagy választékú saját es hazai készítményű arany-ezüst ékszer áruimat, valamint helyben saját

óras műhelyemben

készült fali-óra óráimat; minden egyes darab a legjobb kivitelben s jutányos ár mellett. Nagy választékú HAZAI készítményű china-ezüst áru; mindennemű arany-, ezüst-, tula-, s nikkell órákban.

Mindennemű beveséseket a n. é. cimerek, monogrammok a legjobb kivitelben. A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom saját óras-műhelyemet ahol minden legkomplikáltabb óra javítások gyorsan és jutányos árszámítás mellett eszközölhetnek.

Holló Ilona

(Budapestről) MANICUR és KÉZÁPOLÁSRA családokhoz ajánlkozók. Kigyó-utca 4. sz. a. BAJÁN.

Szőlő karók hasított AKÁCFÁBÓL eladók. Megtekinthető Maskál-féle korcsmában (Szent-János) és Spányer Gáspárnál (Baja) Szent László-utca 34. sz. a.

Uj liszt üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a Fischer Lipót féle haz Baromfi piaci oldalán

lisztüzletet

nyitottam. Raktáron tartok kitűnő minőségű Dunai lisztet. A legkisebb mennyiségű megrendelést is házhoz szállítom.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve vagyok, mély tisztelettel.

Eisenberg Paula.